

Dicsőséggel és tisztességgel megkoronázva

„Azt azonban látjuk, hogy az a Jézus, aki rövid időre kisebbé lett az angyaloknál, a halál elszenvédeése miatt dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, hiszen Ő Isten kegyelméből mindenkiért megízlelte a halált.” (Zsid 2,9).

Mennybemenetel ünnepe nagyon fontos kell, hogy legyen minden keresztyén számára. Ezen a napon koronáztatott meg Jézus Krisztus dicsőséggel és tisztességgel. Látjuk-e így Jézust ezen az ünnepen?

Azért láthatjuk így Őt, mert először érettünk megálázta magát, egészen a keresztfának haláláig. Jézus elvégezte az üdvösség nagy munkáját. Legyőzte a bűnt és a halált. Megkoronáztatott. Dicsőséggel és tisztességgel.

Jézus ott van az Atya jobbján. Erről ír a Zsidókhöz írt levél. „...aki miután miniket bűneinktől megtisztított, a mennyei Felség jobb-jára ült.” (Zsid 1,3).

A 110. zoltár 1. versét idézi a Zsid 1,13: **Az angyalok közül kinek mondotta vala: Ül az én jobbomra, amíg ellenségeidet lábaddal zsámolyává teszem.** Ezt Isten nem valamelyik angyalnak, hanem egyszülött Fiának mondta: Ül az én jobbomra! Valójában

ezért és így látjuk meg Jézust dicsőséggel és tisztességgel megkoronázva.

A 8. zoltár arról beszél, hogy Isten az embernek nagy méltóságot adott. Uralkodnia kell Isten nevében. Ez nem sikerült az embernek. Sőt megrontotta

a világot. Ezt tapasztalva jó nekünk úgy látnunk Jézust, mint aki uralkodik e világ felett, és aki dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg. Bár ma még úgy tűnhet, hogy nem minden vettett hatalma alá. Gondoljunk az emberi gonoszságokra, gyilkosságokra, háborúk-

ra, katasztrófákra. És mégis Úr Ő mindenek felett. Hol? Isten dicsőségében. Be lehet ezt bizonyítani? 1 Móz 1-ben olvasunk a mennyről és a földről. Ez a kozmikus ég? A Biblia beszél egy teológiai égről, a mennyről, ami láthatatlan. Nem lehet lokalizálni, nem lehet helyét meghatározni. Akkor hogyan és hol „látjuk” Jézust dicsőségben és tisztességben megkoronázva?

Mi, emberek határok között mozgunk. Három dimenzióban élünk, de ez nem azt jelenti, hogy nincs egy negyedik, ötödik, hatodik dimenzió... Isten Szent Lelke által lépek ki a magam kis szűk, körülhatárolt világából az isteni dimenziókba! S így látom Jézust dicsőséggel és tisztességgel megkoronázva!

Jézus vissza fog jönni dicsőséggel és hatalommal. És meg fogja Őt látni minden szem. És akkor bizonyossá válik mindenki előtt, hogy Ő nem illúzió, nem képzelet, hanem valóság. Méghozzá dicsőséggel és tisztességgel megkoronázva! És nem sokára én is! Ő általa és Ő érette!

Csomas Árpád.

Túrmezei Erzsébet: Az enyém

Hogyha vesztes a harc,
az enyém.
Ha nem megy a munka,
ha nincs eredmény,
ha hiába küzdök,
ha mégis remény:
munka és kudarc az enyém.

Ha sötét az út,
homályos, tekergő,
elfödi a célt
ősrengeteg erdő,
hogyha egyre lejt,
alább meg alább,
felfele akar,
s lejjebb jut a láb:
tudom, az az út az enyém.

Ha terhek terhelnek,
bilincsek kötöznek,
ha jártomban titkos
kötelék kötöz meg...
érezem a nyomását,
viselem az átkát,...
nem mások kötözték!
Ismerem szövőjét,
ismerem kovácsát!
Teher és bilincs az enyém.

De ha bajok múlnak,
sebek begyógyulnak,
terhek semmisülnek,
bilincsek lehullnak...
ha könnyű a lelkem:
boldog, szabad szárnyal

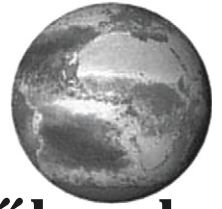
mindig magasabbra
ha dalolva szárnyal:
szabadulás, ének az Övé.
Ha cél felé tart
az út egyre előre...
hogyha mindenre rajt,
sebző gyöngyre, kőre,
már a cél fénye hull,
el nem takarja semmi...
megállni sem enged,
ernyedten pihenni:
bizony az az út az Övé.

Ha áldott a munka,
ha élet kíséri,
ha lelkem a lelkek
mélységét eléri,
szemek felragyognak,
bús, szomorú arcok...

ha diadalmasak,
dicsőek a harcok:
az áldott munka
s a diadalmas harc az Övé.

Az enyém gyáva, gyöngye,
az Ő lelke hatalmas.
Az enyém vesztes, terhes,
az Övé diadalmas.
Az enyém bűnös, átkos,
az Övé szent és áldott.
Bizony az Isten lelke
győzi meg a világot!
Legyen az Övé minden,
soha semmi az enyém:
a munka, út és élet!
Legyek én üres edény
és áradjon belém
és töltsön be az Övé,
az erős, győztes Lélek!

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

FÉNYLŐ GONDOLATKRISTÁLYOK A SZENTLÉLEKRŐL

- TAN-TÖRTÉNETI CSODÁK (1.) / Az ó-egyházi atyáktól a posztmodern látásokig

Ma már világméretű keresztyén tapasztalat, hogy Isten Lelke hatalmasan munkálkodik önpusztító világunk és az emberiség megmentésén. A Szentléleknek ez az Atyához és a Fiúhoz, a Feltámadott Úrhoz vezető nagy missziója az első pünkösddel kezdődött el. Hiszen megmenteni, fenntartani, megőrizni a végítéletig a teremtett világot csak Teremtője, Megváltója és Isten Lelke képes. A különböző korokban hogyan tudták ezt a hatalmas mentő és megújító munkálkodást, innovációt és regenerációt a gondolkodó teológusok és mások gondolatban megragadni, arról szól ez a tan-történeti sorozat. Csodálatos és telitalálatos megfogalmazások, felismerések Lélek-világosságba vont újtán haladunk majd az óegyháztól napjainkig. Szeretettel hívunk mindenkit erre a Lélek-felfedező zarándokútra. Írja a Szentlélek örömeivel: Dr. Békefy Lajos

Hermász Pásztor

Az első elmélyültebb Lélek-vezette rácsodálkozás a Szentlélek munkájára a római gyülekezetből maradt fenn, abból a gyülekezetből, amelyhez Pál is írta veretes hitigazságokról szóló római levelét, s amelyben ő maga is megfordult. A legrégibb, Biblián kívüli keresztyén iratok egyike, a Hermász Pásztor az első századból való, a Jézus utáni időből. Szerzője

Rómában élő zsidókeresztyén volt. Történetek és példázatok formájában írta a könyvet, benne a keresztyén erkölcsökről. Az emberi szívben lakozó Szentlélek az, Aki formálja magatartásunkat, Ő erkölcsi tanító mesterünk. Így fogalmaz a könyv: „Ha türelmes vagy, akkor a benned lakozó Szentlélek tiszta marad, semmiféle más gonosz szellem nem árnyékolhatja be

Őt. Ha tiszta otthonra talál nálad, vidáman és örvendezve lakozik benned, Istent fogja benned szolgálni nagy örömmel, hiszen Ő önmagában hordozza boldogságát. Ha azonban a hirtelen harag indulata befészkel magát a lekedbe, akkor a Szentlélek számára egyszerre szűkös hely lesz az, s mivel nem marad számára benned tiszta a szállás, hamarosan el is távozik belőled”.

Beszűkült istentér az emberi szívben

A nagy ó-egyházi gondolati témák között már nagyon korán, valójában a Jézus feltámadása utáni évtizedekben elkezdődik az európai keresztyénségben a váltságmű részleteinek és egészének reflexív, fogalmakba, szavakba öntése. Ennek egyik állomása Hermász Pásztor. Már itt úgy jelenik meg előtünk a Szentlélek, mint Aki az embereket belülről formálja, változtatja meg. De az is nyilvánvalóvá válik, hogy mennyire felelős az ember szíve állapotával azért, hogy a Szentlélek benne lakozást vegyen, illetve hogy haraggal, indulattal, békétlenséggel mennyire távozásra tudjuk kényszeríteni Őt. Már a Szentlélek-tan történetének a kezdetén felfigyelhetünk a figyelmeztetésre: az indulatok által szűkössé tett szívből hamarosan eltávozik a Lélek. Nagyon is

kézenfekvő a kérdés: vajon a keresztyén hitében meggyengült, vagy anynyi torzulást szenvedett, s ebből kilábalni nem akaró nyugat-európai keresztyénség belső tere, az emberi szívek szálláshelyei mi mindennel teltek meg, hogy a Szentlélek számára érzékelhetően, láthatóan beszűkült a lakozás lehetősége, belső tere? Mi minden tette tisztátalanná a Isten, Jézus Krisztus Lelke számára a belső szálláshelyeket? Hiszen ez nem volt mindig így. Európa századokon, ezredéven át a hit és keresztyén meggyőződés, életforma és világlátás egyetemes centruma volt. Miért távozott a Szentlélek más tájékokra az ég alatt, s munkál örömmel, boldogságra formált szíveket száz és százmilliónyi mértékben ma is Afrikában, Latin-Amerikában, Távol-Keleten, Kínában, Dél-Koreában? Ne legyen illúziónk egy pillanatra sem: nem a Lélek gyengült meg, hanem az emberi szívek teltek be önmagukkal, a világ annyiféle modern szennyezésével és szennyével.

Ha a házban nincs hely, lesz az istállóban!

A Világ Megváltójának nem volt helye a vendégfogadó háznál azon a titokzatos éjszakán, amikor eljött erre a földre. **Ha a házban nem volt, lett az istállóban.** És boldog hódolással telítődött meg a barlangistálló, angyalok, pásztorok, és Isten teremtett élő világa tiszta leheletével vette körül az Újszülöttet. Ma is ez zajlik. Európa gazdag és fényűző templomaiban, városaiban és elvilágiasodott lelkeiben **beszűkült istentér van.** De Isten jön Lelke által ma is. Mivel egyben Ő a szabadság és nem a kényszerítés Ura, a szelíd elfogadás és nem az erőszakos behatolás, nyomulás Istene, ahol nem fogadják be, onnan tovább áll. Mintha ma így járna Európa egy része. Mert megáll Urunk Igéje: „**Ha pedig bementek egy városba, és nem fogadnak be titeket, menjetek ki annak az utcára, és mondjátok ezt: Le-**

verjük még a port is, amely városotokból lábunkra tapadt, de tudjátok meg, hogy elközélt az Isten országa”

(Luk 10,10-11). A Szentlélek-tan története gazdag és aktuális üzenetekkel teljes szent tudomány, boldogító ismeret. Bol-

dog ember, aki ma is meghallja, mi mindent üzen a Lélek a gyülekezetnek és neki...

AZ EMBERI SZÍV BESZÚKÜLT ISTENTERÉNEK ELLENSZERE A SZENTLÉLEK - TAN-TÖRTÉNETI CSODÁK (2.)

A keresztyén gondolkodás történetének első Szentlélek tanításai

Ma már világméretű keresztyén tapasztalat, hogy Isten Lelke hatalmasan munkálkodik önpusztító világunk és az emberiség megmentésén. A Szentléleknek ez az Atyához és a Fiúhoz, a Feltámadott Úrhoz vezető nagy missziója az első pünkösddel kezdődött el. Hiszen megmenteni, fenntartani, megőrizni a végítéletig a teremtett világot csak Teremtője, Megváltója és Isten Lelke képes. A különböző korokban hogyan tudták ezt a hatalmas mentő és megújító munkálkodást, innovációt és regenerációt a gondolkodó teológusok és mások gondolatban megragadni, arról szól ez a tan-történeti sorozat. Csodálatos és telitalálatos megfogalmazások, felismerések Lélek-világosságba vont útján haladunk majd az ógyháztól napjainkig. Szeretettel hívunk mindenkit erre a Lélek-felfedező zárandókútra. A Szentlélek örömeivel írja: Dr. Békefy Lajos

ÓRIGENÉSZ EGYHÁZATYA AZ ÉLTETŐ LÉLEKRŐL

A keresztyén gondolkodás történetének első részletes Szent Lélek-tanítása

Az egyiptomi Alexandriában működött a szíriai Antióchia mellett az egyik legkiemelkedőbb teológiai iskola. Órigenész (184-254) a kiválók között is első volt

teológusként, filozófusként, szónokként. A 20. században megindult nagyszabású Szentlélek-kutatás és Lélek általi egyház-megújulás sok nagyszerű eredményt hozott. Órigenésszel és gondolkodásával, hatásával számos kutató foglalkozott az elmúlt egy évszázadban. A spanyol tudós M. M. Garijo a órigenészi pneumatológia, Szentlélek-tan különböző hangsúlyait vizsgálta, német tudósok (Hausschild, Jascke, Kretschmar) a Szentlélek munkáját kutatták a történelemben, mások (de Lubac, Gögler) Órigenész Szentírás-értelmezését tárták fel. Francia tudósok (Boada, Galtier, Luislampe) pedig a Szentlélek és az ész viszonyát tár-

ták fel a görög egyházatyáknál, így Órigenésznél is.

Hármas kötelék – az Írásban rejtőzködő Lélek

Miben volt érdekes és egyedi Órigenész? Sok minden mellett abban, hogy addig nem tapasztalt módon az ő írásában foglalt el kulcs szerepet a Szentlélek-tan, a pneumatológia. Egyérelmű tanítása: **a keresztyén ember egész élete a Lélek befolyása, hatása alatt áll**, nem csak a keresztségben, hanem minden pillanatban. A Szentháromság tanítása révén Órigenész szerint „hármas kötelék” fogja össze az egyház és a keresztyén ember életét kezdettől fogva élete végéig. Erről sok homiliájában, igehirdetésében tanított. A keresztyének az új életstílusra történő megtérésükben élik át a Szentlélek befolyását. A Lélek hatására lett a szellem Igévé, hallható, érthető Szóvá, s minden igetanulmányozásnak az a célja, hogy ezt **az Írásban rejtőzködő Lelket felismerje**. Az Írás Igéjét csak a Lélek által ismerhetjük meg igazán, hiszen maga a Lélek rejlik minden szóban. A Lélek teremtői munkálkodásának megismerése, a prófétai igehirdetésben betöltött szerepe, megszentelő befolyása révén Krisztusról tanít, Őhozá vezet, s formál tanítványaiává. **De principiis** címen megjelent gondolataiban filozófiai pontotossággal és igei mélységgel, szentháromságtani dimenzióban fejt ki a Lélek sokrétű munkálkodását. Újra és újra ezt hangsúlyozza: **minden keresztyénnek a léte az Atyától van, értelmes léte a Logosz-**

tól, a Fiútól jön, szent élete pedig a Szentlélek műve.

Doxológia – magasztalás mindenk felett

Szilárd és szellemileg, liturgiailag ki-munkált helyet biztosított rendszerében Órigenész a Léleknek, a pneumának. De oratione, az imádságról, magasztalásról szóló iratában azt ajánlja, hogy minden imádságot azzal kezdjük és fejezzünk be, hogy az Atyát, a világmindenség Urát magasztaljuk, Neki adjunk minden tiszteletet Jézus Krsztus által, a Szentlélek közösségében.

Kétségtelen érdeme Órigenésznek, és sajátossága az alexandriai teológiai iskolának, hogy a keresztyén irodalom és teológia történetében elsőként foglalkozott önálló témaként a Szentlélekkel és sokrétű munkájával.

Mára vonatkozó egy-két tanulság

Nagyszerű látnunk, hogy Isten Lelke, Jézus Krisztus Lelke kezdetektől fogva belső inspirációval készítette a gondolkodó keresztyéneket, hívő embereket az isteni Szentháromság minden személyének, most jelesen a Szentléleknek Szentháromságon belüli, valamint az embervilágban, a történelemben, az egyházban munkálkodó valósága, jelenléte megismerésére, tiszteletre, magasztalására. Ennek a pneumatikus, szentlelkes folyamatnak ma sincs vége, nem lesz vége az emberi történelem végéig. Mert az emberi történelmet átszövi az üdvtörténet, az egyéni sorsokat az üdvösségadás isteni eredetű, biográfiai szintű története. Van tehát bőségesen mire, lesz mire rácsodálkozunk...

Néhány gondolat

„A Szentírásban az isteni Lélek teljessége áll előttünk: minden részében, a prófétáknál, a Törvényben, az evangéliumban Isten alkotását láthatjuk a Lélek által”

„Minden ember, amennyiben valóban ember, rászorul Isten irgalmára”

„Vigyázzatok, legyetek éberek: amit emberi kezek alkottak, azokat ugyanezek a kezek le is rombolhatják”

Lapszemle a Die Welt német napilap áprilisi számaiból

Fejkendő-vita: Miért szereti a baloldal az Iszlámot? / Szerző: Martin Niewendick

A baloldal többsége rasszizmust kiált, mert Frankfurtban konferenciát rendeztek *A fejkendő viseléséről és ellenzéséről. Csak azt kívánhatjuk ezeknek az embereknek, hogy soha ne kelljen egy olyan társadalomban élniük, amely mellet most hangoskodnak.*

Az elmúlt évtized egy bizarr románca: sok baloldali iszlám-szeretete. Először is odacsaptak eszmei elődeiknek, akik vallották „Nem szabadít meg minket semmilyen felsőbb lény, sem Isten, sem császár”, ahogy ez az „Internacionálé”-ban olvasható, ennyire megfordult hát a széljárás. Átköltötték az Internacionálé vers-szakát. Az Allah-Akbar-t skandáló iszlamistákkal tüntetnek együtt a Holokaoszt túlélők és utódaik állama ellen, látva őket, hogy az apokaliptikus iráni torok-elvágó rendszer ideális antiimperialistáival együtt skandalálják: „A Hijab (muszlim női fejkendő) bátorrá tesz”.

Frankfurt városát jelenleg az Iparművészeti Múzeum kiállítása hozta igazalomba, melynek címe: Az erkölcsös mohamedán divat. A következő ütközési pont a Johann Wolfgang Goethe Egyetem, mivel Susanne Schröter professzor asz-

szony egy konferenciát szervezett : Az iszlám fejkendő – a büszkeség vagy az elnyomás jelképe? Egyes diákok heckkampanyt indítottak a Frankfurter Globális Iszlám Kutatóközpont vezetőnöje ellen: „Schröter takarodj!”, gyűlölet jelekkel az Instagramon, hangoztatva „Nincs hely az iszlam-ellenes rasszizmus számára!”

Amikor az iráni ügyvédnőt, Nasrin Sotoudeh-et nyilvános megszégyenítésre, 30 év fogházra ítélték és 148 korbácsütésre ítélték, mert fejkendő nélkül jelent meg a nyilvánosság előtt, ezek a tiltakozók csendben maradtak. Amikor a szintén iráni Vida Movahed fejkendő ellenes tiltakozást szervezett 2017-ben és ezért egy év börtönre ítélték, senki sem emelte fel a szavát tiltakozásul.

Amikor szakemberek szabad véleménycserére hívnak embereket egy egyetemen, akkor elkezdődik a tiltakozás.

Pszichológusok nemzedékeire lesz szükség, hogy ennek az új baloldalnak indítékait megérthessék. Ez talán a civilizáció meggyengülése? Maoizmus – maozochizmus? Stockholm-szindróma? Ezeknek a baloldaliaknak csak azt kívánhatjuk, hogy soha ne kelljen abban a

társadalomban élniük, amelyért annyira hangoskodnak.

Die Welt

„Az egész nemzedék a Nyugat gyűlöletében nő fel”

Constantin Schreiber a mohamedán tankönyveket vizsgálva a következő riasztó megállapításra jutott: „Középkori világképet” közvetítenek. E tankönyvek kiadását valószínűleg Németország anyagilag támogatja.

Riccarda Breyton riportja Constantin Schreiberrel

fordította Csoma L.

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete

Látogatás a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Gyermekekotthonban

A SZRKNE célkitűzései közé tartozik meglátogatni, és felismerni azon szolgálati lehetőségeket, amelyek a világ szeme előtt vannak, mégis úgy tűnik, láthatatlanok. Amikor néhány évvel ezelőtt Katkó László akkori igazgató előadásában hallhattunk a nagydobronyi Irgalmas Samaritánus Gyermekekotthonról a deregyői Református Tanulmányi Központban, megfogalmazódott bennünk a gondolat, hogy Isten nem véletlenül vezetett oda, hogy ezt az előadást meghallgassuk. A beszámoló érdekes és megrázó volt egyben, mégsem tudott felkészíteni arra, amikor évek múltán mindezt élőben láhattuk.

Elnökségünk ez éven az Irgalmas Samaritánus Gyermekekotthon támogatását vette napirendre, ismerve református asszonyaink és gyülekezeteink adakozókészségét. A Kárpátalján állami támogatás nélkül, kizárólag pályázati, egyházi

és külföldi forrásokból működő gyermekekotthon jelenleg mintegy hetven 2-18 éves lánygyermek számára ad otthont, családot, hitet. Bár maga az intézmény többé-kevésbé önellátó, a váratlan kiadások és a 25 alkalmazott fizetése havonta megoldandó helyzet elé állítja a vezetőséget. Ezért, amikor ez év februárjában

meghirdítettük az adakozást a gyermekekotthon javára, nemcsak ruhaadományokat kértünk, hanem anyagi támogatást is. Az Ungi Egyházmegye több, mint 1700 eurót, a Zempléni Egyházmegye pedig 1430 eurót gyűjtött össze pár hét alatt, nem beszélve a temérdek ruháról és játékról.

Április 6-án 38-an indultunk el Királyhelmeccről, és Nagykapos felé véve utunkat, kis félelemmel vegyült erős várakozással. Kis félelemmel, mert nem tudtuk figyelmen kívül hagyni az ukrán határon való hosszú várakozásokról szóló rémhíreket. Megkönnyebbülten nyugtáztuk, hogy aránylag gyorsan sikerült átjutnunk a határon, és a borongós idő ellenére, jókedvünket a kátyúktól tarkított utak, és a meglehetősen furcsa építkezési szokások sem vették el. A létminimum szélén tengődő falvakban ugyanis elgondolkodtató módon, az új építésű arany hagymakupolás ortodox templomokban nem volt hiány, melyekkel szöges ellentétben álltak az egyszerű, ám szép rendben tartott református templomok.

Így érkeztünk Nagydobronyba, s mint később kiderült, nem véletlenül éppen ez a község és gyülekezet adott teret és lehetőséget egy ilyen jellegű gyermekotthon és az azt eltartó gazdaság kiépítésére. Sokunkat megdöbbenéssel ért a hit kézzel tapintható valósága. Az intézmény nyugalmazott igazgatójának elmondása szerint, amikor a holland testvérek segítségével megszületett a gyermekotthon megvalósításának gondolata, elsődleges szempont volt egy működő és befogadó református gyülekezet. Így esett a tervezők választása Nagydobronyra, ahol egy több-ezer lelkes református gyülekezet él és működik. Az élő gyülekezet tagjai közül sokan vesznek részt azon kislányok nevelésében, akik szinte kivétel nélkül könnyfakasztó és felháborító élethelyzetekből kerültek nevelő intézményekbe. A nagy-

dobronyi gyermekotthon elsősorban értelmi vagy testi fogyatékkal élő gyermekeket fogad be, ám több esetben is kiderült, hogy az értelmi sérültnek tartott, nem beszélő gyermeknek „csak” annyi a baja, hogy döbbenetesen elhanyagolt és alultáplált. Mivel az intézményt az ukrán állam nem támogatja,

így a gyermekeket aránylag akadálymentesen, magyarul és református hitben nevelik.

Az intézmény szépsége és tisztasága és a gyermekekkel való személyes találkozás valami érthetetlen érzéssel töltött el bennünket. A jelenlevők között szép számmal résztvevő nagymamák szívük legmélyebb szeretetével fordultak a gyermekek felé, egyik ilyen asszonytestvérünket pedig meg is szólították, hogy legközelebb is jöjjön el, és tanítsa őket a csigatészta készítésére. Áldott pillanatok voltak ezek, amelyek sokáig velünk maradnak.

A találkozón átadott adományok után ebéden vettünk részt, majd utunkat Munkács vára felé vettük, amely fontos szerepet töltött be nemzetünk történelmi színpadán. Az ősidők óta álló, bevehetetlennek tartott, Lorántffy Zsuzsanna által bővített, Zrínyi Ilona által éveken át védett, Petőfi Sándor által versbe foglalt vár minden része nemzetünk történelméről beszél, bár itt is megjelent a más, külföldi magyar vidékeken tapasztalt erőfeszítés a történelem átírására, egy olyan ukrán nemes szobornak képében, aki történelmi adatok szerint, a szobor talapzatán feltüntetett időpontokban a közelében sem járt a várnak. A sziklára épült vár története elvitathatatlanul összefonódott a Rákóczi szabadságharc eseményeivel, valamint Kazinczy Ferenc is itt raboskodott, aki ecetbe mártott rozsdás szöggel jegyezte fel a Martinovics-összeesküvés szereplőit. Az a hely, ahol egykor 88 napon keresztül őrizték a magyar Szent Koronát Napóleon elől, s részese volt a 33 méter magas turulmadaras emlékoszlop felállításának, majd 1924-ben a csehszlovák hatalom általi ledöntésének, 2008 óta újra a turulmadár árnyékában várja a

történelem további alakulását.

A vár megtekintése után hazafelé vettük utunkat, abban a jóleső reményességben, hogy egy-két órán belül otthon leszünk, legkésőbb este hat órára. Ezzel szemben, a határon, vagyis a két határ közötti, 'senki földjén' több mint 7 órán át vesztegeltünk. A sokak által emlegetett várakozás azonban, sajnos, nem az ukrán határőrök munkaúrájának volt köszönhető, sőt elismeréssel nyugtáztuk, kissé szégyellve is előítéleteinket, hogy a körülményekhez képest, precízen és belátható időn belül ellenőrizték okmányainkat, és barátságosan utunkra eresztettek... volna. Kellemetlen meglepetésként ért a szlovák határőrök által az előttünk álló egyik busz szándékos késleltetése. Órákon keresztül egyetlen busz sem került ellenőrzésre és saját hazájába való hazaengedésre. Mire éjfél után sorra kerültünk, az elcsigázott utasokat, akik közt szép számmal képviseltette magát a nyugdíjas korosztály, kíméletlenül és udvariatlan hangnemben kiterelték, s határozottan arcátlanul utasították minden személyes holmijuk bemutatására. Az akadémikus és szőr-szálhasogató szlovák határőrök derűs közönnyel nyugtázták felháborodásunkat, amely felvetette bennünk a kérdést, vajon egy európai uniós állampolgárnak valóban ez a bánásmód jár, amikor saját hazájába kíván hazatérni?

Mindezt egybevéve, mégsem bántuk meg ezt az utat. Valamit tettünk Krisztus nevében. Hisszük, hogy adományunk a legmegfelelőbb helyre került, ahol gyermekek jövőjét formálják hitben és szeretetben. „Mert mi a Lélek által, hitből várjuk az igazság reményességét.” (Gal 5:5)

Györky Szilvia

GYÜLEKEZETEINK életéből

Tiszteld és élj! – Egyházmegyei majális Barsbaracskán

A barsbaracskai, pozbai és barsbesei gyülekezetek közös szervezésében került sor a barsi egyházmegye hatodik alkalommal megszervezett hagyományos majálisára. A május elsején mintegy ötszáz résztvevővel zajló rendezvénynek az idén száztíz éves barsbaracskai református templom és a községben található kastély parkja adott otthont.

Az egyházmegyei majális nyitó istentiszteletére zsúfolásig megtelt a 250 férőhelyes templom. A megjelenteket a gyülekezet lelkipásztora, Dukon András köszöntötte. Többek között Mészáros János Elek énekest és a pozbai gyülekezet

nagyimáncsi testvérgyülekezetét.

„A barsbaracskai gyülekezet életében mérföldkő a templom építésének az évfordulója. Az ősök igyekezetéről, a száztíz év gondjairól, bajairól, vagy arról kellene most beszélnünk, milyen nehézségek közepette építették fel a hitvalló ősök ezt a templomot, hogy legyen egy hely, ahol Isten népe egybe gyűlhet? – tette fel kérdéseit Fazekas László püspök igehirdetési szolgálatának bevezető részében, majd hozzáfűzte: „Inkább arról kell szólni, hogy milyen jelentősége van a nép életében a templomnak, milyen hatással kell, hogy legyen a nép életére”. Rámutatott arra, hogy az igén keresztül az Isten szól hozzánk, amit nekünk teljesen nyitott szívvel kell fogadnunk. Amikor szól, akkor tanít bennünket. Az életre akar bennünket elvezetni, s megmutatni, hogy mi a fontos, a nélkülözhetetlen. A templom jelentőségével kapcsolatban kifejtette, hogy az menedék az ember számára. Csakhogy itt meghúzzuk magunkat, de mi következik azután? Az ige világosan megmondja, nem kell az ilyen

áldozat. De minden alkalom lehetőség lehet a szív cseréjére. „Ha valaki ezzel az indulattal megy a templomba, akkor kincset kap. Erre van a templom. Hogy mi kincset kapjunk. Úgy lesz gazdag az egyén, a közösség, egyház és nép, ha az Isten ígéje áthatja a hétköznapjainkat. Ha Isten szentsége átjárja a mi életünket, akkor egészen másként történnek a dolgok az életünkben. Akkor békességünk van Istennel, ezért hívogatt minket”.

A püspök beszélt arról is, hogy aki a templomba megy a terheivel, ott erőt kap. Aki tanácstalanul, az útmutatást kap az Ige által. Aki magabiztosan, akkor az igaz önismeretre juthat. Aki kérdésekkel jön, az választ kap azokra. Aki egyedül jön, az testvérekre talál, aki bűnbánattal, bocsánatot kap. Igehirdetése végén feltette a kérdést, hogy akarunk-e változni? „Ha igen, akkor úgy jöjjünk a templomba minden egyes alkalommal, hogy minket a hatalmas teremtő Isten akar megajándékozni az ő kegyelmével, gazdagságával és sok-sok áldásával” - mondta Fazekas László püspök.

Az idei egyházmegyei napra a szervezők az apa és anyja tiszteletére felszólító V. parancsot választották. „Ezzel az alkalommal méltó tiszteletet adunk azoknak az apáknak és anyáknak, akik ezt a templomot építették” - kezdte ismer-

tetőjét a 110 éves templomról Dukon András, a majális szervező három gyülekezet lelkipásztora. Elmondta, hogy a mostani templom már a harmadik. Az elsőt a reformáció idején kobozták el a reformátusoktól. Helyette újat 1785-ben

építenek a hívek. Az 1800-as évek végére azonban használhatatlanná vált, a hatóság be is záratta. Több évig tartott, míg a hívek megállapodásra jutottak abban, hogy a régit felújítsák-e vagy pedig újat építsenek. A presbitérium végül 1907-ben hoz határozatot arról, hogy inkább épüljön egy új református iskola melletti telken. Az 1909-es év végére el is készült a templom. „Sokkal nehezebb volt akkor az anyagiakat megteremteni rá, mint most. Most is azért lehet ilyen szép kívülről a templomunk, mert három évvel korábban a magyar kormány pénzbeli támogatásának köszönhetően megújult. Istennek tartozunk hálaadással, hogy a 110 évvel ezelőtti megépült templomot ma is használhatjuk” – fogalmazta meg gondolatát Dukon András.

Rövid történelmi visszatekintése után a barsbaracskai gyülekezet konfirmandusa Szabó Erik mondta el saját versét, majd az egyházmegyei kórus énekszolgálata következett.

Két évvel korábban Zselíz adott otthont az egyházmegyei majálisnak. A ha-

gyománynak megfelelően hozzájuk került a Reménység Fája, amelyet a gyülekezet lelkipásztora Révész Tibor a következő rendezvényig megőrzésre átadta a barsbaracskaiaknak.

„A mai alkalomra lerövidítettük az V. parancsolatot, hogy a Tiszteldre és az éljre összpontosíthassunk” – utalt az egyházmegyei nap mottójára Kassai Gyula esperes, majd azzal folytatta, hogy a jelenlévőknek a nagy többsége elmondhatja: az ősei gyökerei és identitása a reformátussághoz, valamint a magyarsághoz kötődnek. Rámutatott arra is, hogy az ige elsősorban atyáink, anyáink, őseink tiszteletére hívja fel a figyelmet, nem pedig az idegenekére.

„A 21. században sajnos helytelenül gondolkodnak az emberek, mert elmarad a „tiszteld”. Csak az „élj” marad meg. Élni akarunk. Ez kevés. Hányan csak munkát, kenyeret, házat építeni akarnak. Betölteni az életüket, ezt a világot örömmel és boldogsággal. S elfeledkeznek arról, hogy az első helyen ez áll: tiszteld. Imádd Istent, tisztelt Atyádat. Ha ezt megtartod, akkor élni fogsz azon a helyen, ahol most vagy” – mondta többek között Kassai Gyula.

Az istentiszteleti alkalom a Nemzeti Imádság és a 200. ének éneklésével fejeződött be.

kus gulyás sertés- és marhahússal, a negyedikben babgulyás csülökkel, az ötödikben pedig savanyú káposzta sertéshússal és kolbászgombócokkal vegyítve. Az érkezők fokozatosan foglaltak helyet, de amíg a kondéros ételek el nem készültek, addig fogyaszthattak az asztalon lévő különféle pogácsákból, vagy pedig megízlelhették az egyházmegye gyülekezeteiből érkezett finomabbnál finomabb süteményeket a kastély előcsarnokában.

Itt állították ki az V. parancsolatra – Tiszteld és élj címmel meghirdetett pályázatra érkezett képzőművészeti alkotásokat. A szülői tisztelet témakörre benyújtott huszonöt pályamunkát szakmai zsűri értékelt korcsoportok szerint.

Az istentisztelet után a barsbaracskai kastély parkjában folytatódott az egyházmegyei majális, ahol a mintegy ötszáz vendéget gasztronómiai élvezetek és gazdag kulturális műsorfolyam várta. A délelőtti folyamán itt tartottak foglalkozásokat a gyermekeknek.

A 110 éves templomtól pár száz méterre, egy kisebb dombon található egy parkkal körülvett, szépen felújított kastély. Ide vonult át a templomi közösség, akikhez időközben újabb hívek csatlakoztak egy kis frissítőre, ahol már reggel hat órától készült öt katlanban az ebéd.

Az elsőben birkapörkölt, a másodikban dāmvasas, a harmadikban klasszi-

Wurczér Péter énekelt, a Tabulatúra régi-zenekar pedig dicsőítő énekeket, zsolnárokat adott elő. A versenyek eredményhirdetése után a Garammenti Néptáncgyűttes Ifjúsága roptta a táncot, Száraz Márk pedig klarinéton játszott és kuruc nótákat énekelt. A programot gazdagította a Hollandiából érkezett The Spirit gospel kórus. A kulturális részt Nagy László zárta, aki zongorakísérettel adott elő ifjúsági énekeket és dicséreteket.

Az idén is meghirdették a sütemény készítési versenyt. Ezúttal kosaras süteményeket és muffinokat kellett hozni édes és sós kategóriában. Mintegy huszonöt fajta érkezett. Voltak, akik nemcsak az ízvilággal akarták a szívükbe lopni a zsűri tagokat, illetve a későbbi kóstolókat, hanem a különféle díszítésekkel is.

A parkban a Szent György Lovagrend Felvidéki Nagypriorátusa Zoboralji Apródjai mutatkoztak be, illetve vonták be a gyerekeket egy kis íjazásra is.

Lehetett válogatni a Keresztyén Magvető kínálatából, magyaros és kézműves termékekből is.

A kastélyban a Barsi Református Egyházmegye gyülekezeteit bemutató és a Reformáció 500. évfordulója alkalmából készített kiállításra többen is kíváncsiak voltak.

Sőt, a barsbaracskai gyülekezet legrégibbi, Károli fordítású, féltve őrzött Bibliáját is megnézhatték az érdeklődők. **Kép és szöveg: Iski Ibolya/reformata.sk**

VIII. Egyházmegyei Kórustalálkozó – Zempléni Egyházmegye

2019. április 14-én, Virágvasárnap 14:00 órától vette kezdetét a Zempléni Egyházmegyei kórustalálkozója, amelynek a kiskigéresi református templom adott helyet. Az igehirdetés szolgálatát Kendi Csaba esperes végezte, majd a helyi lelkész köszöntő szavai után a kiskigéresi alapiskola Dávid Lantja gyermekkórusa nyitotta meg a találkozót.

Az ágcsernyői kórus után a tiszacsernyői következett, majd a kiskigéresi énekkar az egy éve működő nagygyéresi Levendula kórus bemutatkozása követte. A nagykövesdi, kiskövesdi és örösi kórusok szolgálatát a Karcsaparti Dicsőítők fellépése zárta, amelynek tagjai Kis- és Nagykövesdről, valamint Örösből érkeztek.

A meghallgatott énekeket, a találkozó végeztével, Szolárdné Balla Viktória szakmai szempontok alapján értékelte, azután pedig átadta Egyetemes Egyházunk Egyházzenei Osztálya ajándékát a résztvevő kórusok képviselőinek. Blánár Erik lelképásztor a kiskigéresi gyülekezet ajándékával járult hozzá az emlékeztető alkalomhoz, amely egy emléktárlé feliratozva a 135. Zsoltár 3. versével: „*Dicsérjétek az Urat, mert jó az Úr; zengjétek nevét, mert gyönyörűséges!*”

A találkozó után a jelenlevőket a kiskigéresi gyülekezet a helyi kultúrházban látta vendégül.

Mindezzért legyen Istené a dicsőség!

Györky Szilvia, fotó: Tóth Szabolcs

MÁJUS 5. - NAGYTÁRKÁNYI ÜZENET A MAGYAR NEMZET SZÁMÁRA ÉS A JOGTIPRÓK FELÉ IS !

Itt vagyunk a Tisza kanyarulatánál, ahová határokat rajzolt a huszadik századi nagyhatalmi gőg és önkény, amely az uzsorások és fegyvergyártók hasznát valamint az emberiség szenvedéseit gyarapította, és egy évszázada súlyos árnyékot vet az európai műveltség értékeire, igazságérzetére és becsületére.

„A folyó közepe most országhatár, a vízhat láthatatlan vonalán túl tiltott világ. .... a (tárkányi) legények falkája úszik a vízen lefelé... közepén, a tiltás és kísértés vonalán. Tudják, abban az Isten kertje állapotban ez a legveszélyesebb, mégis kockáztatják. Így vetik meg a tiltást... golyószóró-sorozattal partra parancsolják őket .... e meztelen libasor a határőr-ség egyre magasabb instanciái elé került: forgószél parancsolta őket a parancsoló arcok elé: őrmester, hadnagy, százados, és kihallgatta őket tá-

őshonos nemzet. Nem szórvány és nem kisebbség, de idegenek által leigázott, keresztre feszített, de teljesen el nem pusztított és be nem olvasztott, dacosan ellenálló és élni akaró magyar nép.

Ez a táj őrzi e hon megtartóinak történelmi nyomait, keze munkájának eredményeit, amikor a nádasokba menekülők télen előjöttek és visszavonulásra kényszerítették a tatárt, amikor jó harcos katonákat, Bornemissza Gergőket küldtek Eger várába Dobó István mellé, amikor talpasokat toboroztak Rákóczi zászlaja alá, amikor Kossuth Lajos hívószavára indultak harcba a szabadság és függetlenség védelmére. Ezek a mi bűneink, hogy védjük és őrizzük azt, ami eredendően a miénk. Ezt nem érti még ma sem az emberi értékeitől elfajult, haszonleső és értékvesztő liberalizmus és uniós korlátoltság.

nemzetvesztő kormányokhoz dörgölődni, nem akarunk kiszolgáltatott cselédek vagy parlamenti bohócok lenni örökös szülőföldünkön, és sem hagyományainkat, sem földünket nem kívánjuk eladni vagy feladni!!!

Himnuszunkat sem! Nyelvünket sem! Zászlónkat sem! Szülőföldünket sem!

Ez nem csupán jogunk, hanem elődeink emlékéhez hű kötelességünk is. Gyáva és becstelen, aki mégis megteszi!

A történelem minket igazol, bár a gyarló történetírásnak nincs mindig szerencséje az igazmondáshoz!

Most azért vagyunk itt, mert nem akarjuk elveszíteni emberi arcunkat, mert „aki embernek hitvány, az magyarnak is alkalmatlan”, nem akarjuk elveszejteni gyerekeink és unokáink jövődjét, mert ez a hatalmas kultúr-

bornok is. Virtuskodó legények egy szál gatyában. A virtust valami kimondatlan igazságérzet forralta szájukba: nem értették, hogyan lehet elválasztani folyót a folyótól, vizet a víztől, hogy lehet a dolgot elválasztani önmaguktól?” – írta a Kossuth-díjas Dobos László erről a partról Sodrásban című regényében.

Ez az a táj, amely már legalább két évezred óta a szkíta, hun, avar és ugor elődeinknek otthona, amely itt érlelődött magyarrá nyelvben, hagyományokban, szokásaiban és írásbeliségében is. Mert nekünk itt ősi birtoklevelünk a magyar nyelv és a magyar rovásírás! Mégis föld- és országbitorló hadak és népek dúlták fel rendszeresen az elmúlt évszázadokban. De mi magyarok mindig itt maradtunk: ezért vagyunk mi itt jogos államalapítók és

A földünkre, kincseinkre, értékeinkre pályázó idegenekkel nem az a baj, hogy törökök, Habsburgok, szlávok, románok, szovjetek, kommunisták vagy muzulmánok, hanem az, hogy az isteni szándék szerint rendezett világunkat akarják elrabolni, lelkünket megtiporni, hogy behódoljunk a betolakodók szokásainak, nyelvének, vallásának és egész rendszerének, hogy csak kiszolgáltatott cselédek lehessünk őseink földjén. EZ AZ ALANTAS SZÁNDÉK vezette a trianoni hóhérokat és a benesi dekrétumok megfogalmazóit egyaránt: elvenni földet, birtokot, nyelvet, éneket, hitet, templomot és iskolát.

NEM CSAK A HIMNUSZUNK ÁLL AZ ÚTJUKBAN, hanem mi, mindannyian, akik nem akarunk gyáván meghunyászkodni, sunyi alkukat kötni és

kincs, amit átadhatunk, csak ebben a földben tud megmaradni, felragyogni és kibontakozni. És világ csodája, de az elmúlt évszázadok minden sátáni fondorlata ellenére sem pusztult el.

Minden eddigi nemzedék az életét tette fel rá, és helytállásával fizetett érte. Ajándékba kaptuk őseinktől! Miért fosztanánk hát meg tőle utódainkat !?

Ezért kérjük és a követeljük a huszadik századi önkényes és jogfosztó békeszerződések igazságtalanságainak felülvizsgálását és a károkozások jóvátételét!

Kérjük és követeljük az embertelennek minősíthető benesi dekrétumok felülvizsgálását, a jogtiprások következményeinek kárpótlását és jóvátételét.

Kérjük és követeljük Esterházy Já-

nos teljes rehabilitálását!

Követeljük nemzeti jelképeink (zászlónk és himnuszunk) szabad használatának törvényben rögzített védelmét!

Kérjük és követeljük a Szlovák Köztársaság területén élő magyar nemzeti közösség államalkotó nemzetté nyilvánítását az alkotmányban, a magyar nyelvnek svájci mintára a szlovákkal egyenrangúvá tételét alkotmányos jogként.

Kérjük és követeljük a magyar közösség számára a területi önrendelke-

zési jog megadását, alkotmányos jogként.

Kijelentjük, hogy a felvidéki magyar nemzeti közösség számára csak az olyan érdekképviselet elfogadható, amelyik mindezeket az alapértékeket vállalja, programjára tűzi és kiáll mellette. Mert nem a parlamentbe jutás a legfőbb cél, hanem elsődlegesen népünk érdekeinek tisztességes vállalása.

Összefogásra szükség van, de ezt csakis megtisztulva, a levitézlett képmutató bohócok nélkül, a becsület és igazságosság alapján tehetjük!

Elegünk van a becstelen alkukból, haszonleső taktikákból, halogató képmutatásból és nemzetáruló jellemtelenségekből!

Sem földünket, sem nyelvünket, sem lelkünket, sem Himnuszunkat megtiporni nem hagyjuk!

Isten minket úgy segítse! Áldjon, védjen és szeressen!

Nagyvárkonyban, 2019. május 5-én

Mihályi Molnár László

Szepsi - Felvidék

Husziták Felvidéken a 15. században

Amint az ismert, a történettudomány a romanticizmus hatására indul gyors fejlődésnek a 19. század első felében, ahogy a reneszánsz felfedezi a klasszikus ókort, úgy a romanticizmus is visszanyúl a középkor utolsó évszázadaihoz, s így megalapozza a nemzeti gondolkodás, a nemzet-eszme kialakulását. A középkor nagy államalakulataiba tömörült nemzetek, amely állam-alkulatok akkor még mindig léteznek, egyre inkább arra törekcsenek, hogy megtalálják saját arculatukat, nemzeti önazonosságukat. Ez a folyamat egyet jelent azzal, hogy:

1. Valami mellett állást kell foglalni, esetünkben dicső történelmi múlt, nemzeti tulajdonságok...

2. Valamihez viszonyítva – valami ellenében – kell állást foglalni, hogy az adott kor esetleges elnyomásában (nagy államkeretbe kényszerítésben) megfelelő erőt meríthessen a megmaradáshoz, nemzeti sajátosságai alapján történő fejlődéshez.

Nagyon tanulságos összehasonlítani adott témánkkal kapcsolatban Frantisek Palackynak a Dejiny národu ceského v Cechách a v Morave című művében a huszitizmus történetével foglalkozó részt (magyarul F.P.: A huszitizmus története, Madách-Európa 1984 Bp. Pozsony.) és a 19. század második felében, a husziták magyarországi hadjárataival kapcsolatos történelmi munkákat. Lásd. Szilágyi Sándor: A magyar nemzet története Atheneum Bp. 1895

Teljesen egyértelmű, hogy az Osztrák-Magyar Monarchia nemzetei fokozott szükségét érzik a nemzeti önazonosság megerősítésének, s e célnak megfelelően formálják történelemszemléletüket is. Mindezt csak felfokozza az I. világháborút követő békerendszer. A II. világháborút követő kommunista berendezkedés látszólag hátérbe szorítja a nemzetit, s helyébe az „osztályharc” szempontjait helyezi, ami még inkább deformálja a történelem-látást és felfogást.

Jelen helyzetben e két irányzat szellemi örökségét hordozzuk, s próbáljuk meghaladni egy olyan történelmi időszakban, amikor Európában ismét erősödnek a szélsőségek, s a Közel-kelet és Afrika mohamedán öntudatú tömegei indultak

el földrészünk felé. Talán nem mondom újat, amikor felhívom a figyelmet a 15. és 21. század eleji párhuzamokra! Mondom ezt azért is, mert már megtapasztalhatták Európa népei, hogy a belső megosztottságokkal, ellenségeskedésekkel földrészünkön kívüli erőknek kínálkozunk fel könnyű prédaként.

A 15. század a lelki, szellemi és tudományos élet földrengés-szerű átalakulását indítja el. Jelszavakban: Hitújítás, könyvnyomtatás, csillagászati és földrajzi felfedezések!

A hitújítás kiemelkedő mérföldköve Husz János és a halálát követően kibontakozó huszita mozgalom, amely az 1420-as években nem talál legyőzőre Csehország területén. Annak ellenére, hogy a nemzetközi összefogással megvalósított kereszties hadjáratok csúfos vereséggel végződnek, nincs igazi remény arra, hogy meg egyezésre jussanak hitelvi kérdésekben a katolikus egyházzal. Ez főleg a radikális szárny, a táboriták hitelvi álláspontjának következménye. A táboriták kitűnő hadvezére, Ján Zsizska, a kor stratégiai elveit követve, úgy kíván kedvező tárgyalási pozíciót kiépíteni, hogy az ellen-

Gönc, Huszita ház

seget saját területén támadja. Az ellenség megjelenítője Luxemburgi Zsigmond, német-római császár, magyar és cseh király, katolikus egyház fő világi támogatója. Ennek a stratégiának részeként a huszita csapatok többször betörnek 1421-24 között a Magyar Királyság területére. A későbbiekben azonban már nem csak katonai megfontolások, de a hazai gazdasági helyzet is kényszerítő hatást jelent számukra. *

A második huszita betörés sorozat 1428 és 1433 között első sorban Felvidék nyugati részére korlátozódik. Az 1428-as betörés vezetője maga Nagy Prokop. Pozsonytól a Vág völgyén át Szilíziáig felprédálják a városok nagy részét. Két évvel később Velek Koudelnik és kis Prokop vezetésével Nagyszombatig jutnak, ahol megütköznek Stiboricz és Mathis János által vezetett királyi sereggel. Bár a királyi sereg vezetési hibák miatt 6000 embert veszít, Koudelnik Velek is a 2000 huszita halott között van, ezért zsákmányukkal együtt elhagyják az országot. Miatán 1431-ben az „árvák” legyőzik a birodalmi sereget, ismét

Felvidék a célpont Porokop táborítái Nyitrát és Nagyszombatot foglalják el, Prokupek pedig egészen Léváig jut, de november 9-én a betörő sereg kétharmadát elpusztítják az Ilava környéki csatában. Ennek megbosszulására a következő évben újabb hadjáratral elfoglalják ismét a már ismertetett városokat, de ősszel nagy vereséget szenvednek. Az utolsó 1433-as hadjárat Szilézián és Lengyelországon áthaladva északról tör be Szepességbe, elfoglalja Késmárkot és más városokat. Ezzel ez az időszak lezárul.*

A következő cseh, s egyben huszita jelenlétet Giskra János – Ján Jiskra z Brandisy és serege jelenti. A valamikori zsoldosvezér 1440-től haláláig a Habsburg érdekek védelmezője Magyarországon, majd a Felvidék jelentős területének ura és egyik főkapitánya. A huszita csapatok segítségével sikerül megvédenie érdekeit Hunyadi Jánossal szemben is. Ez a hosszantartó szembenállás nem akadályozza abban, hogy a király Hunyadi Mátyással kiegyezzen, ha érdekei úgy kívánják, majd haláláig - 1476-ig - hűséggel szolgálja királyát.

Giskrával együtt érkezik Axamit Péter is az országba 1453-ban és itt is marad. Testvérmozgalmat hoz létre és a mintegy 5000 fős seregét megháromszorozza, s így jelentős katonai erőt képvisel Szepességben és Sáros vidékén. Axamit Péter magatartása elgondolkodtató. Nem az a tipikus zsoldos vezér, mint Giskra, aki felhasználja a huszita harcosokat, épít harcmódorukra, de önmaga nem huszita!* A korabeli források szerint is

3. A városok említésénél a középkor felvidéki gazdag német lakosú városait olvashatjuk: Kassa, Bártfa, Lőcse.

4. Hatalma Sáros, Szepes, Abaúj és Zemplén megyékre terjed ki, e területek gazdasági erejére támaszkodik.

5. Katonai erejének bővítése sem jelenthet nagy gondot, hisz Sáros és Szepes vármegyék szláv nyelvű lakosaival könnyen megérteti magát.*

6. Mátyás király kiegyezik Giszkrával 1462-ben, de nem egyezkedik Axamit Péterrel. Valószínű ok, hogy Mátyás jól ismeri a táborita hagyományokat, s mint hatalmát megerősíteni kívánó uralkodó, nem engedheti meg magának, hogy szembe kerüljön a nagyhatalmú katolikus klérussal. A husziták táborita része ugyanis nem fogadja el a pápával történt megegyezést. Ezért 1458 tavaszán hadjáratot szervez a táboríták ellen, és Sárospatak közelében legyőzi Axamit seregét, aki maga is elesik a csatában.

Ezzel azonban nem tűnnek el a husziták a Magyar Királyság területéről. Sokan szegődnek a király szolgálatába (Fekete Sereg). Bizonyára sokan telepsznek meg a nevezett vármegyék elzártabb helyein, tovább gyakorolva hitüket. Egyik ilyen hely a Szilicei fennsík, ahol kis erődtemplommá alakítják a középkori templomot.*

A huszita jelenlétnek, a negatív történések ellenére pozitív hatásai is voltak. Nem feladatomban a hadászati és stratégiai módszerek elemzése, de Mátyás király sikeresen felhasználja e

Gönc, Huszita ház

úgy viselkedik, mint bármelyik más magyar oligarcha. Még azt is elmondhatjuk róla, hogy a kor viszonyaihoz képest szavát álló ember!* Hűséges a mindenkori uralkodóhoz!

Axamit Péter szerepe más. Nagy valószínűséggel a táborita hagyományok követője, olyan személyes hitű vezér, aki nem csak földi javak megszerzésére törekszik, hanem a hitbéli felismerések továbbadására is. Nem csupán zsoldosereg élén áll, hanem u.n. testvéri közösséget hoz létre (bratrstvo) a tábori hagyományoknak megfelelően valószínűleg a „hit harcosainak” (Boží bojovníci) tudva magukat. Mire alapozom feltevéseimet?

1. Még a 19.sz. magyar történészek is megemlítik, hogy a „szerzett zsákmányt hívei közt egyenletesen és lelkiismeretesen osztotta fel.” Bánlaky József: A magyar nemzet hadtörténelme 1895

2. Bár a források rablásokról és fosztogatásokról beszélnek, de amikor felsorolják a helyszíneket, szinte kivétel nélkül kolostorokat említenek, Vörös kolostor, premontrei kolostor Jászón.

módszereket. A 16. század első felében megindul reformáció nagyon gyorsan terjed el a már említett vármegyékben. Ebben a német ajkú városi polgárság mellett bizonyára szerepe volt a mintegy 50-60 évvel korábban megismert huszita tanoknak is. Érdekes lehet az u.n. huszita házak eredete Göncön. A Fehér-hegyi csatát követően cseh menekültek találnak átmeneti otthonra Magyarország keleti területein, s majd ezekről a területekről indulnak el 1781 után azok a lelkészek, akik a huszita örökségből újjáéledő cseh református egyház első prédikátorai. Sárospatak és Debrecen nyújt lehetőséget cseh ifjaknak a lelkészi képzés megszerzésére évtizedeken át, mégpedig a környező gyülekezetek költségén.

Elgondolkodtató ez az évszázadokra visszanyúló történelmi kapcsolat. Ezt veszélyeztette az említett tendenciózus történelemírás, amely Közép-Európa kis és közepes nagyságú nemzeteit egymással szembeállította, majd kiszolgáltatta török, német, majd náci és bolsevik uralomnak.

Csoma László

Fotók: Brindzák Attila

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

Betekintés a messiási zsidóságra - A messiási zsidóság születése

A Jézusban hívő zsidókat napjainkban általában messiási zsidóknak hívják, amely megnevezés az 1940-es években vált népszerűvé. Előtte, leginkább a zsidók között végzett protestáns misszió fellépése következtében a 19. század elején „zsidó keresztyéneknek” vagy „héber keresztyéneknek” nevezték őket, s valamelyik protestáns egyházhoz csatlakoztak. Ez a megnevezés Izrael állam megalakulását követően kiment a divatból, s határozott változás következett be az előző nemzedékekhez képest, akik zsidó identitásukról lemondtak megkeresztelkedésüket követően. Ez az új önmeghatározás azért volt fontos, mivel a korábbi zsidó-keresztyénnel ellentétben, akik szinte kivétel nélkül asszimilálódtak az egyházba, a jelenlegi nemzedék továbbra is ápolja zsidó hagyományait, őrzi zsidó mivoltát is. A cionizmus megszületésével a 19. század végén még elfogadható volt a „zsidó, esetleg héber keresztyén” megnevezés. Idővel egyre több keresztyén zsidó együttműködött a Palesztin mandátum

területén a britekkel, akik egyre inkább anticionista magatartást tanúsítottak. Az esetleges támadásoktól félve 1948-ban a „Grace művelet” keretében mintegy 100 zsidó keresztyént kimenekítettek a britek Izrael állam területéről. Mivel a „zsidó keresztyén” és a „héber keresztyén” megnevezés az árulással kapcsolódott össze a keresztyén zsidók, akik Izraelben maradtak „messiási zsidóknak” nevezték magukat, amely megnevezés a zsidó néphez való tartozást és a cionizmussal való egyetértést hangsúlyozta. Ez a megnevezés a keresztyének számára is biztosíték arra, hogy a messiási zsidók azonos hiten vannak velük, mert a „messiási” a héberben keresztyént jelent. A messiási zsidónak csak a protestánsok és új-protestáns közösségek nevezik magukat. Azok a zsidók, akik katolikus hiten vannak „héber katolikusnak” nevezik magukat. A messiási zsidók nem tartják magukat keresztyén szektának. Mivel az új-protestáns hitéleti forma a messiási zsidók számára nagy jelentőségű, el kell mondanunk,

hogy ez a modern amerikai-protestáns mozgalomból indul, melyben a Krisztussal megélt személyes kapcsolat áll a középpontban, és a Biblia autoritása a hagyományokkal szemben. Az új-protestánsok hiszik, hogy minden felnőttnek lelkileg újjá kell születnie és Jézussal személyes kapcsolatot kell megélnie, mint a bűnökből való személyes szabadítójával, aki a kereszthalálával mentette meg őt a gonosz hatalmától. A Szentháromságról szóló tanítás következetes betartását helyezik előtérbe, s a Biblia szó szerinti elfogadását tartják fontosnak, vallva, hogy a Biblia szövege hibátlan. Számukra az evangéliumhoz való ragaszkodás nagyon fontos, és minden keresztyén szent kötelessége a nem keresztyének térítése. Izraellel kapcsolatban vallják, hogy a Izrael állam létrejötte azon próféciák beteljesedése, amelyek Izrael újjászületéséről beszélnek. A zsidókkal szemben toleránsak, s hiszik, hogy idővel minden zsidó igaz keresztyénné lesz. A messiási zsidóságnak mintegy 80 önálló gyülekezete van különböző felekezeti háttérrel.

Ori Ben Gvir, Israel Heute
Fordította: Csoma L.

Megtúrt idegenként szülőföldünkön... ?

(Rozsnyón, 2019 március 15-én a Kossuth szobornál)

Szükségünk van 1848 példamutatására, ahogyan 30 éve is szükségét éreztük itt Rozsnyón mindannyian, akik a múzeum udvarán heverő enyészetre kárhoztartott Kossuth szobor mellett a pusztulásra ítélt magyar nemzet lelkét éltettük. Akkor a már vesztét érző kommunista államhatalom kokárdás titkos ügynökeinek éber figyelme mellett ünnepeztünk és énekeltünk, tudva, hogy egy közös kultúrában élve összetartozunk. Tudtunk egymásról, számon tartottuk egymást, odafigyeléssel is vigyázva egymásra.

Sokakat persze akkor sem az államhatalom, hanem hanem a kishitűséget tartott félelemben, mint azóta is gyakran sokakat. ... és azóta mintha szétszéledt volna a nyáj a kövérebb legelők, a nagyobb falatok, a magasabb rangok és fényesebb reflektorok felé, vagy csupán a megélhetési gondok miatt. ... de akadtak álnok csábítók, nyájias kerítők és fondorlatos megélhetési bugrisok is, akik némi haszon reményében módszeresen megosztottak, züllesztettek és romboltak.

Csak apró kis tüzek pislákolnak szanaszét, s a többség belefáradt és belefásult a kilátástalan várakozásba. Ezért

újra az egység, az összefogás, az összetartozás fontossága szükségeltetik. De ahhoz előbb meg kell tisztulnunk, mert a gazt nem szabad a tiszta búzához keverni, mert abból soha nem sültet jó kenyér! Ebben segíthet a márciusi ifjak példamutatása, a forradalmárok bátorsága, a szabadságharcosok helytállása.

Az 1848-as márciusi forradalom győzött, és másfél évig hirdette a piros-herzöld lobogó a világ népeinek, hogy ez lehetséges. És ettől a példamutatástól rettentek meg a hatalom bitorlói és a világhatalomra törő pénzvilág uzsorásai. Mint napjainkban tapasztaljuk, már akkor is összefogtak a függetlenségét védelmező Magyarország ellen, és sokszoros túlerővel eltiporták a magyar szabadságharcot. Győzött az erőszak, az önkény, a gőg és a gyűlölet...

Nemzetünk emelt fővel, de fájó szívvel viselte az elnyomást és megaláztatást, és azóta is még hányszor...(?) De mindahányszor talpra álltunk: segítve és támogatva egymást a szétszakítottságban is! Ezért még mindig időszerű a szabadság és felszabadulás gondolata, mert itt a Felvidéken olyan országban élünk, amely nem

demokratikus, amely az emberi alapjogok sárba tiprása által jött létre, ahol az őshonos magyar nemzet rész számára 100 év óta nincs megengedve az önrendelkezés joga, ahol az anyanyelvünk használatát korlátozzák, ahol fasiszta benesi dekrétumokat védelmez a parlament, ahol a tiszta lelkű Esterházy Jánost a mai napig nem mentették fel a hazug vádak alól és még az emléket is gyalázzák.

MEGTÚRT IDEGENKÉNT KELL ÉL-NÜNK 1600 ÉVRE VISSZASZÁMLÁLHATÓ ŐSEINK FÖLDJÉN, SZÜLŐFÖLDÜN-KÖN !

Először ezeket a dolgokat kell tisztába tenni, jogainkat visszazerezni: nyelvre, kultúrára és a földre is! Aki ezt nem vállalja, olyan minket sehol ne képviseljen, helyettünk vagy nevünkben ne szóljon! Az nekünk nem lehet előjárónk!

Sok tehát a feladat, sok az aratnivaló, ideje begyűjteni az érett kalászokat, de ahhoz elegendő felkészült aratómunkásra lesz szükség, akik vállalják a munkát, mint a márciusi ifjak. Aztán jöhet a kenyérsütés!

„Isten, áldd meg a magyart!”

Mihályi Molnár László

A Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye közgyűlésének nyilatkozata a homoszexualitásról

Szöveg: Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye közgyűlése, Zsarnai Krisztián, Veczán László

Nyíregyháza – „Az elmúlt hetekben, hónapokban több alkalommal foglalkozott a nyilvánosság a homoszexualitás témájával – írták szerkesztőségünknek a Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye közgyűlése nevében Zsarnai Krisztián esperes és Veczán László egyházmegyei felügyelő. – Sok esetben olyan cikkek, nyilatkozatok, interjúk is megjelentek, melyek evangélikus egyházunkban a gyülekezeti tagok lelki nyugalmának megzavarását idézhették elő. Ezért a Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye elnöksége és közgyűlése az alábbi nyilatkozatot kívánja közzé tenni. Bízunk abban, hogy többen csatlakoznak a nyilatkozathoz és mindenki a krisztusi szeretetet és az Igéhez való hűséget érzi szavainkból.” Csatoltan lehet olvasni a nyilatkozatot!

Az egyházmegyei közgyűlési 15/2019 (04.26.) határozata alapján az alábbi nyilatkozatot teszük közzé.

A Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye közgyűlésének nyilatkozata a homoszexualitásról

„Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket. Azután megáldotta őket Isten, és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet, és hajtsátok uralmatok alá!” (1Móz 1,27–28a)

Az északi és nyugati evangélikus egyházak egymás után adtak ki nyilatkozatot arról, hogy az azonos nemű párok megáldásával és az ilyen életközösségekben élők szolgálatba állításával egyetértenek. Ezek a hírek akár az egyházi sajtóban is biblikus reflexiók nélkül jelennek meg, és megzavarhatnak sokakat egyházunkban. A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének elnöksége és közgyűlése 2000. december 3-án közzé tett egy állásfoglalást (Evangélikus Élet, 65. évfolyam, 49. szám, 2000. december 3., 3. oldal) és Magyarország Alaptörvénye is elfogadja a fent idézett teremtettségi rendet: „Magyarország védi a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapját. A családi kapcsolat alapja a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony.” (Magyarország Alaptörvénye, Alapvetés L) cikk (1); mégis tapasztaljuk, hogy egyre erősebb a korszellem „érzékenyítő” nyomása ezen a téren hazánkban is. Különösen a szexuális érés szakaszában lévő fiatalok veszélyeztetettek, akik nem rendelkeznek stabil családi háttérrel, követendő keresztyén mintával. Ezért fontosnak tartjuk, hogy határozott, szeretetteljes, biblikus állásfoglalást fogalmazzunk meg.

1. A Szentírás alapján valljuk, hogy

– Isten teremtése tökéletes. Az eredendő bűn ezt a tökéletes állapotot megromtotta. Ez megmutatkozik az élet minden területén különféle bűnökben: az embernek Istennel, a másik emberrel, önmagával, a teremtett világgal való kapcsolatában.

„Kerüljétek a paráznaságot! Minden más bűn, amit elkövet az ember, kívül van a testén, de aki paráználkodik, a saját teste ellen vétkezik.” (1Kor 6,18)

2. A Szentírás alapján valljuk, hogy

– férfi és nő házassága Krisztus és az Egyház szeretetkapcsolatát hivatott kiábrázolni (Ef 5,21–33), melyből következik, hogy ha az egyház a házasság Istentől való rendjét eltorzítja, identitásválságba kerül.

– a szexuális területen elkövetett bűnök ezért is különös súllyal bírnak, megkötöznek és függőséget okoznak, sokszor társulnak sátáni, okkult bűnökkel (1Kir 14,23–24; 15,11–13; 2Kir 23,4–7). Ide tartozik a szabados és házasságon kívüli szexuális élet, szexuális erőszak, pornográfia, prostitúció, pedofília, homoszexualitás, vérfertőző kapcsolat, állatokkal közösetés stb.

– a heteroszexuális kapcsolatban megnyilvánuló erőszak, visszaélés, bántalmazás, megalázás és kényszerítés bűn.

– a homoszexualitás bűn, függetlenül a korszakonként változó definícióktól (betegség, veleszületett hajlam, extrém szexualitás stb.), de pusztán a férfivá és nővé teremttségünk elsődleges nemi jellegeiből és a szaporodásra adott parancsból fakadóan a bűneset torzító hatása ellenére is nyilvánvaló annak helytelen volta.

– a fentiekben említett szexuális bűnök Isten ítéletét vonják magukra (3Móz 18; 20,10–23), illetve önmagukban Isten ítélete (Róm 1,18–32).

„Vagy nem tudjátok, hogy igazságatlanok nem örökölhetik Isten országát? Ne tévelyegjétek: sem paráználkodik, sem

bálványimádók, sem házasságtörők, sem bujálkodók, sem fajtalanok, sem tolvajok, sem nyereszkedők, sem részegesek, sem rágalmazók, sem harácsolók nem fogják örökölni Isten országát. Pedig néhányan ilyenek voltak: de megmosattatok, megszentelődtetek, és meg is igazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében és a mi Istenünk Lelke által.” (1Kor 6,9–11)

3. A Szentírás alapján valljuk, hogy

– a szexuális bűnökből, így a homoszexualitásból is van szabadulás.

– a homoszexuális embernek is Isten mentő szeretetére, kegyelmére van szüksége a pusztán emberi elfogadás helyett, mely átmenetileg megnyugtathatja, de megtartja, megerősíti őt önellentmondásos helyzetében.

– az egyháznak, Isten népének Jézus szabadítását kell hirdetnie a homoszexuális emberek felé is. Isten iránti engedelmiséget, a homoszexuális emberek felé pedig nagy szeretetlenséget tanúsít, ha nem ezt teszi.

– a szabadulás nem csak egyszerűen a homoszexuális gyakorlat elhagyását vagy az orientáció megváltozását, hanem az Istentől elszakadt állapotból a Jézusban kapott új életet jelenti.

– az új életben járás nem jelent kísértésektől mentes életet, de a Krisztussal és a testvérekkel való közösség erőt ad a hitben való megállásra.

– a szabadultak bizonyágtétele megerősítést jelent a védett közeget biztosító gyülekezetek számára és segítséget a hasonló helyzetben lévőknek.

A fentieket figyelembe véve nem tudunk azonosulni azzal a hozzáállással, ha valakit homoszexualitása miatt elutasítanak, megaláznak, megbélyegeznek, és távol tartanak Isten kegyelmétől, de nem tudunk egyetérteni azzal sem, hogyha valakit „homofóbiával” vádolnak, mert biblikus alapokon a bűnt bűnnek nevezi.

Gyülekezeteink ajtajának és gyülekezeti tagjaink szívének nyitva kell lennie a homoszexuális emberek felé is, hogy együtt tapasztalhassuk meg Isten jelenlétét, Jézus szabadítását.

„Nem késlekedik az Úr az ígérettel, amint egyesek gondolják, hanem türelmes hozzátok, mert nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen.” (2Pt 3,9)

www.evangelikus.hu

Keresztyén segítség Ruandának

Éveken át idehaza ismerkedett az afrikai kultúrával, míg végül egy misszió résztvevőjeként személyesen is eljutott Ruandába. Dombi Annamária nagyváradi egyetemista, az általános nővérképző szak hallgatója az ott töltött másfél hétről mesél.

Egy Magyarországnál három és fél-szer kisebb afrikai országba látogattál tavaly egy hat fős csoport egyikéként, missziói szolgálat keretében. Mennyire sikerült beilleszkedni az eltérő kultúrába, szokásokba?

Számomra az afrikai kultúra nem új, hiszen éveken keresztül ismerkedtem onnan érkezett hallgatókkal a váradi egyetemi könyvtárban. Sokat tanultam tőlük a kultúrájukról, gondolkodásukról. Erős természetűek, erős fizikumúak és hűségeseek a kultúrájukhoz, bárhol legyenek. Ruanda többsége római katolikus, de vannak protestánsok, neoprotestánsok, adventisták és muzulmánok is. Missziós csapatunk két amerikai és négy romániai személyből állt. Még otthon megbeszéltük, hogy családoknál fogunk aludni, hogy minél közelebbi kapcsolatunk legyen az ottani testvéreinkkel. Én a gyerekekkel aludtam egy szobában, a legkisebb gyermekkel egy ágyban, a többi gyermek pedig a földön, matracokon. Mindenben ki voltunk szolgálva, amit egy kicsit furcsáltam is. Még a ruháinkat is vendéglátóink mosták, ragaszkodtak hozzá, hogy mindenben a segítségünkre legyenek. Az illemhelytől volt a ház oldalánál, mellette egy mosdó kabin. Időnként gyülekezeti tagok jöttek látogatónak, hogy ők is kapjanak egy-egy tányér ételt. Az étkezésünk rizsből, banánból, krumpliból, paszulyból, paprikásból és különféle gyümölcsökből állt. Vendéglátóink nem voltak hozzászokva a fehér és afrikai ember közötti közvetlen kapcsolathoz. Ők abban nőttek fel, hogy a fehér ember a gazdag, a magas rangú, míg ők, az afrikaiak a szegények és alacsony rangúak. Többször hangsúlyoztam nekik, hogy Isten előtt mindannyian egyenlőek vagyunk, bőrszíntől függetlenül.

Hogyan fogadtak az országban? Hogyan tekintenek a helyiek az európai emberre?

Már a reptéren úgy néztek ránk, mintha valami sztárok lennénk. Alap dolog nálunk, hogy ha fehér embert látnak, az biztos, hogy gazdag. Sokszor elmondtuk mi is a helyieknek, hogy nem így van, mert mi sem a saját pénzünkkel érkezünk Ruandába, hanem összegyűjtött pénzből, adományokból. Az utcán gyak-

ran mondogatták ránk, hogy: „muzungu”, ami azt jelenti, fehér ember. Amikor valahol foglalkozást, evangelizációt tartottunk, gyakran odajöttek hozzánk gyerekek, de felnőttek is, hogy megsimogassák a karunkat és a hajunkat. Számukra különleges a mi kinézetünk. Az is érdekes, hogy az üzletekben nincsenek árcédulák kitéve, az eladó és a vevő egymás között beszél meg az árakat. Viszont, ha egy fehér ember lép be a boltba, akár négyszeres árat is elkérnek egy termékért. Ezért, ha valamire szükségünk volt, inkább a vendéglátóinkat küldtük a boltba, mert nekik olcsóbban adták.

A fényképeidből kiderül, hogy számos helyen megfordultatok. Melyek voltak a legérdekesebb élményeid?

A missziós utunk első részében, támogatók segítségével mintegy száz embernek tudtunk egy évre szóló egészségbiztosítást nyújtani. Négy gyermeket is felkerestünk, köztük egy keresztyén alapítású is. Az utcán élők és a szegény családból származó gyermekek letek ezekben biztonságos otthonra és iskolai oktatásra. Naponta egy-egy tányér főtt rizs a gyermekek ételme. Ezért

mindegyik otthonba több zsáknyi rizset is vittünk. Szolgáltunk a gyermekek és a felnőttek felé, bizottságot tettünk. Cserébe a gyerekek is bemutatták táncaikat, énekeiket. Misszióink második felében négy napot egy déli tartományban, Kirehe faluban tartózkodtunk. Itt utcai evangelizációval szolgáltunk. Csapatunk egészségügyből érkezett tagjai a kézművészet fontosságára tanították az embereket, de az újraélesztés és az elsősegélynyújtás alapjait is megismertették velük. Kayonzaban egy kórházat is felkerestünk, ahová orvosi eszközöket, hőmérőt, pelenkát

és újszülött ruhát vittünk. Vasárnap három csoportban három gyülekezetet kerestünk fel. Lelkész vezetőnk szolgált, mi többiek bizottságot tettünk. Érdekes volt látni az afrikai istentiszteletet, ahogy a hívek énekkel és tánccal dicsőítik Istent. Egyik nap egy szafarit is felkerestünk, ahol az afrikai természettel, növény- és állatvilággal ismerkedtünk.

Egy olyan országban jártál, ahol 1990-ben a hutu és a tuszi törzs között véres polgárháború robbant ki. Az elmentét 1994-ben népiirtásig fajult, ami több százezer ember lelte halálát. Éreztél ebből bármilyen feszültséget?

Az tény, hogy az utcák tele voltak felgyvert katonákkal, még a kisebb településeken is. Ez persze félelmet is keltett, de ugyanakkor biztonságérzetet is nyújtott. Estéknként az emberek nagy lakatokkal zárják a kapukat, a házaikat, sőt még a szobákat is zárni kell. Ez alapszabálynak számít a népiirtás óta. Mi nem igazán éreztük a hutuk és tuszik közötti feszültséget, viszont valóban létezik. Például egy hutu nem menne be egy tuszi templomba és fordítva. Az ország mostanság békésnek számít, de azért vannak túlkapások a kormány részéről. A Kayonza-i árvaházat és a hozzá tartozó iskolát, amelyet vendéglátónk, Augustine testvér alapított, hazatértünk után, a közelmúltban felszámolták a hatóságok. Az év elején tudtam meg a hírt, rohantam volna hozzájuk segíteni, aztán rájöttem a legfőbb eszközöm most az imádság.

Mi európaiak mit tanulhatunk, az általunk lesajnált, szegénynek mondott afrikaiaktól?

Meg kellene tanuljunk hálaadással örülni. Minden körülményünk között hálát adni. Ők szegényen, piszkosan, étel nélkül, kopott ruhákban is hálásak tudtak lenni egy tányér főtt rizsért is, vagy egy új ruhadarabért. Az afrikaiak igyekeznek a dolgok jobbik oldalát nézni és értékelni is ezeket. Lehetnénk mi is boldogok, akkor is, ha nincs tele a hű-

tőnk, hálásak lehetnének azért, amink van.

Milyen gondolatokkal szálltál fel egy éve a hazafelé tartó gépre?

Az odafelé tartó úton örömben sírtam, mert hihetetlennek tűnt számomra,

hogyan nagy vágyam teljesül, végre eljutok Afrikába! Olyan érzésem volt, mintha csak álmodnám az egészet. Amikor pedig hazaindultunk, úgy éreztem a szívem egy darabkája ott maradt és megint csak sírtam, mert szívesen maradtam volna még közöttük. Áldott élmény volt ott len-

ni, szolgálni. Lelkileg is formált ezáltal az Úr. Még inkább megszerettem az afrikai kultúrát, az ott élőket, és szeretnék visszatérni hosszabb időre is missziós tanárként vagy egészségügyi asszisztensként.

Fábián Tibor

A Kárpát-medence Reformátussága

Megmaradásból és kiállásból jeles

„Isten megpróbált bennünket, de kegyelméből meg is tartott minket” – a délszláv háború ütötte sebek a mai napig gyógyulnak, de közel 30 év távlatából már tudnak hálával emlékezni a horvátországi magyar reformátusok. Szenn Péterrel, a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház püspökével az április 27-i kórógyi és kopácsi ünnepség után beszélgettünk.

A horvát honvédő háború – ahogy Szenn Péter fogalmaz – erősen próbára tette, megbomlasztotta és megtépázta a délvideki magyar református közösséget is. A gazdasági és nemzetiségi ellentétek miatt felbomló Jugoszlávia tagállamai a rendszerváltáskor egymás után kiáltották ki függetlenségüket, ez pedig hosszabb-rövidebb harcokhoz vezetett Szlovénia, Horvátország, Bosznia és a legnagyobb tagállam, Szerbia között.

közösség, amelyik fizikailag vagy lelkiileg befogadta a menekülteket. „A magyarországi reformátusok mindent megtettek azért, hogy az otthonaikat elhagyni kényszerülő magyar közösségek ne szóródjanak szét, hanem ha rendeződik a helyzet, hazatérhessenek” – mond köszönetet püspök.

Hálaadással emlékeztek

Az emberek – ha nem is mindenki – azóta visszatértek, a templomok és a lerombolt házak újjáépültek, de a sebek még fájnak, a rossz emlékekkel a mai napig együtt élnek. Akik itt maradtak, azok kiállásból, akik elmenekültek, majd hazatértek, azok megmaradásból vizsgáztak jelesre a püspök szerint. „Közel 30 év távlatából már kellő józansággal, békességgel tudunk visszatekinteni, nem ítélezünk, hanem Isten áldásait helyezük előtérbe” – mondja Szenn Péter. Ezért tartottak április 27-én hálaadó istentiszteletet a kórógyi református templomban, majd találkozót a kopácsi kultúrotthonban.

„Ahogy Hájek János lelkészi főjegyzőnk szombati előadásában megfogalmazta, Isten az ő kegyelméből megtartott minket és a legjobbat hozta ki ebből a nyomorúságból is” – mondja a Szenn Péter, aki szerint ez a szabadság arra kötelezi a horvátországi magyar reformátusokat, hogy örállókként továbbra is megmaradjanak szülőföldjükön és kibontakoztassák Istentől kapott értékeiket. „Ez arra kötelez minket, hogy tanítsunk meg gyermekeinket a Krisztus követésére magyar nyelven.”

„Bárhová is kerültek a híveink, mindig megtalálták a csatlakozás lehetőségét a helyi református közösségekbe. A Magyarországi Református Egyház szeretetszolgálatnak tekintette, hogy fogadja őket” – hangsúlyozza Szenn Péter. Nagykanizsa, Curgó, Kaposvár, Pécs, Pécsvárad a Baranyai Református Egyházmege gyülekezetei – csak néhány

„vendéglátók” és a többi Kárpát-medencei magyar református közösség képviselői is. Itt mutatták be Nagy Margit Pislogó mécses című, a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház és a Szlovéniai Református Keresztyén Egyház múltját és jelenét ismertető kiadványt is. A Himnusz éneklésekor gondoltak a „himnusztorvény” miatt kellemetlen helyzetbe került felvidéki magyar reformátusokra és a kárpátaljai reformátusokra, akiket a nemrég elfogadott ukrán oktatási törvény korlátoz anyanyelvük használatában.

Fekete György, fotó: Vargosz, Ady Endre Művelődési Egyesület (Kórógy) reformatus.hu

BIBLIAOLVASÓ

v e z e t e s f o n a l
Június

1.Sz.	5Móz 16	Mk 4,30-34
2.V.	5Móz 17	Mk 4,35-41
3.H.	5Móz 18	Mk 5,1-20
4.K.	5Móz 19	Mk 5,21-43
5.Sz.	5Móz 20	Mk 6,1-6
6.Cs.	5Móz 21	Mk 6,7-13
7.P.	5Móz 22,1-12	Mk 6,14-29
8.Sz.	5Móz 22,13-29	Mk 6,30-44
9.V.	5Móz 23	Mk 6,45-56
10.H.	5Móz 24	Mk 7,1-21
11.K.	5Móz 25	Mk 7,24-30
12.Sz.	5Móz 26	Mk 7,31-37
13.Cs.	5Móz 27	Mk 8,1-10
14.P.	5Móz 28,1-26	Mk 8,11-21
15.Sz.	5Móz 28,27-48	Mk 8,22-26
16.V.	5Móz 28,49-69	Mk 8,27-9,1
17.H.	5Móz 29	Mk 9,2-13
18.K.	5Móz 30	Mk 9,14-29
19.Sz.	5Móz 31,1-13	Mk 9,30-41
20.Cs.	5Móz 31,14-30	Mk 9,42-50
21.P.	5Móz 32,1-25	Mk 10,1-16
22.Sz.	5Móz 32,26-52	Mk 10,17-31
23.V.	5Móz 33	Mk 10,32-45
24.H.	5Móz 34	Mk 10,46-52
25.K.	Bír 1,1-15	Mk 11,1-14
26.Sz.	Bír 1,16-36	Mk 11,15-19
27.Cs.	Bír 2	Mk 11,20-26
28.P.	Bír 3	Mk 11,27-33
29.Sz.	Bír 4	Mk 12,1-17
30.V.	Bír 5	Mk 12,18-27

Egyek Legyetek!

ApCsel 2:37-47

Kedves Olvasóink! Talán egy kicsit furcsa lehet a mai történet választás, hiszen egy pünködsi történet az, amivel foglalkozni fogunk. Ez idő tájt inkább egy feltámadást követő eseményt feldolgozó történet kellene, hogy következzen. Most mégsem ez lesz. Ugyanis az első keresztyén gyülekezet életéből próbálunk meg némi tanulságot levonni.

Miután Jézus mennybe ment, elküldte a tanítványoknak a megígért Pártfogót, a Szentlelket. Amikor lángnyelvek formájában megjelent, és betöltötte a tanítványokat, Péter kinyitotta az erkélyajtót, kiment, és a nagy szélzúgásra odagyűlt embereknek bizonyosságot tett az értük meghalt és feltámadott Jézus Krisztusról. Amikor a beszédet befejezte, a hallgatóság megdöbbenően hallgatott. Azt írja a Szentírás, hogy mintha szíven találták volna őket. Azonnal rákérdeztek: Mit tegyünk? Térjete meg, és kereszteselkedjete meg valamennyien, Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát – felelte Péter. Ezen a napon háromezer lélek csatlakozott a tanítványokhoz. Így alakult meg az első gyülekezet.

Ez a gyülekezet csodálatosan működött. Olyan dolgot tudtak megvalósítani, ami tényleg kivételes az emberek világá-

ban. Együtt voltak. Egységben voltak. Igazi közösséget alkottak, hiszen együtt imádkoztak, együtt vettek részt az apostoli tanításban, a szolgálatban, az úrvacsorában. Ezen felül azonban azt is megemlíti a Biblia, hogy mindenük közös volt. Nem volt „enyém – tied”, nem volt önzés. Mindent megosztottak egymással. Olyan közösséget alkottak, mely vonzó volt az emberek számára. Napról napra többen voltak, gyarapodott a gyülekezet.

A kérdés, melyre választ keresünk az, hogy hogyan tudták ezt megtenni, hogy tudtak ilyen közösséget alkotni egymással? Hiszen különféle emberek voltak. Az egyik gazdag, a másik szegény. Volt közöttük nő és volt férfi. Voltak jeruzsálemiék és voltak a Római Birodalom más városából is. Sok különböző ember hogyan lehet képes arra, hogy ilyen közösséget alkossanak egymással? Úgy, hogy nem arra figyeltek, mi választja el őket egymástól, hanem arra, mi, vagy ki köti össze őket. A közös pont pedig nem volt más, mint Jézus Krisztus. Krisztus szeretete kötötte össze őket.

Igazi közösség csak olyan emberek

között alakulhat ki, akik Krisztusra figyelnek, akik hittel élik az életüket. Ahol ez nincs meg, ott csak önzőség lehet és széthúzás. Csak Krisztus képes megváltoztatni az embereket, csak Ő képes megújítani közösségeinket, legyen szó akár családról, akár gyülekezetéről. Nekünk, keresztyén embereknek az a dolgunk, hogy példát mutassunk, és hogy imádkozzunk azért, hogy az első gyülekezet közösségformáló ereje ma is kifejtse hatását, és legyenek ismét Krisztus által vezetett, igazi közösségek.

Imádság: Mindenható Istenünk! Kérjük, küldd ma is a Te Lelkedet, hogy betöltsön bennünket, hogy megváltoztassa az életünket, közösségeinket. Add, hogy ismét vonzóvá váljanak közösségeink az emberek számára. Ámen.

Aranymondás: „...mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem.” János 17:21.

Kraus Viktor

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás

Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő

IČO/reg.szám: 31256732

Nyilvántartási szám: EV 5612/18

ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta.

Kereskedelmi forgalomba nem hozható.

Terjeszti a Deregnő-i Református

Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő: Csoma László,

szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia,

Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe:

076 74 Drahňov-Deregnő 216,

Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,

E-mail: ladislavcsoma@gmail.com

vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomja: Marián Györky - MS PRINT

